

SKAPERKRAFT VALDRES

Status pr. 30.09.2020

KORTVERSJON

**SKAPER
LØSNINGER OG VERDIER
FOR FREMTIDEN**

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Innledning

Skaperkraft Valdres jobber på mange felter. For mange kan det være vanskelig å skjønne helt hva Skaperkraft Valdres er, hvorfor vi finnes, hvordan vi kom i gang og hva vi egentlig prøver å få til.

Derfor har vi laget en forsøksvis forklarende statusoppdatering. Det du nå leser er kortversjonen av denne. **Viktigste kapittelet her er kapittel 6.** Hva vi har gjort så langt er kanskje den mest lettfattelige informasjonen om hvor vi er på vei, og er også et godt uttrykk for mål og mening med Skaperkraft Valdres.

Ønsker du å gå mer i dybden kan du finne link til den opprinnelige rapporten på www.skaperkraftvaldres.no/om.

Innhold

1	SKAPERKRAFT VALDRES: EN SATSING PÅ KOMPETANSE PÅ MODERNE TEKNOLOGI I HELE VALDRES.	3
2	HISTORIEN BAK SKV	3
3	HVA ER SKAPERKRAFT VALDRES	4
4	HVORFOR FINNES SKAPERKRAFT VALDRES	4
5	HVEM ER SKV TIL FOR:	5
6	DETTE HAR SKJEDD SÅ LANGT (30.09.2020)	6
6.1	MAKERSPACE (FOR ALLE ALDRE), KODEKLUBB, SKOLE:	6
6.2	NÆRINGSLIV	7
6.3	«FOLKEOPPLYSNING»	7
6.4	GENERELT OG DIVERSE	8
7	AVSLUTNING	8

1 Skaperkraft Valdres: En satsing på kompetanse på moderne teknologi i hele Valdres.

Skaperkraft Valdres er opprettet for å jobbe med utvikling av kompetanse på moderne teknologi i Valdres.

Med «kompetanse innen moderne teknologi» menes i denne sammenhengen:

- Evne til å utvikle digitale produkter
- Evne til å bruke digitalt styrt produksjonsutstyr når man lager fysiske produkter.
- Evne til å utvikle produkter som kombinerer fysisk produkt og digital styring.
- Evne til å ta i bruk teknologi for å styrke sine produkter og tjenester og markedsføringen av dem.

2 Historien bak SkV

Nettverket for kulturlederne i Valdreskommunene var høsten 2016 på et seminar på Lillehammer. Der ble det pekt på mulighetene som har oppstått i forbindelse med makerspace og kodeklubber. Det ble også pekt på at vi står foran en formidabel teknologisk utvikling og at det ligger an til at ca. 50% av det vi driver med (i yrkessammenheng) i 2050 vil være oppgaver vi ikke har hørt om i dag.

Inspirert av disse opplysningene ble det etter hvert rigget et forprosjektet under styring av Rådmennene i Valdres.

Målet for forprosjektet var todelt:

- Spre kunnskap om muligheter skapt av den teknologiske utviklinga, og peke på at det er mulig å gripe mange av dem også i Valdres.
- Finne ut hvordan vi mest hensiktsmessig kan rigge et arbeid for å bygge kompetanse til å gripe slike muligheter på kort, lang og veldig lang sikt.

Etter oppfordring fra Rådmennene ble Skaperkraft Valdres stiftet som et non-profit samvirkeforetak. Høsten 2019 jobbet vi mest med å forberede oppstartsprosjektet. På grunn av koronapandemien ble mange planlagte aktiviteter kansellert. Høsten 2020 er vi på vei ut av startblokk og klare for å skyte fart.

3 Hva er Skaperkraft Valdres

3.1 Mål

Skaperkraft Valdres sitt mål er å bidra til utvikling av kompetanse på moderne teknologi – på en slik måte at det på både kort og lang sikt bevares og skapes arbeidsplasser, og at mange også i framtida både vil og kan bo i Valdres. Derfor jobber vi med å skape morgendagens teknologigründere. De finner vi nå i skoler og barnehager. Og vi jobber med bedrifter som allerede finnes og med bedrifter i etableringsfasen.

3.2 Fokusområder

Vi har 6 fokusområder vi skal jobbe med:

- **Error! Reference source not found.**
- **Error! Reference source not found.**
- **Error! Reference source not found.**
- **Error! Reference source not found.**
- **Error! Reference source not found.**
- **Error! Reference source not found.**

3.3 Organisasjonen – summen av «alle gode krefter»

Skaperkraft Valdres er ikke bare noen få ansatte. Det er summen av alle krefter som engasjerer seg; som frivillig eller foreldre i kodeklubber og makerspace, som deltaker på kurs og aktiviteter, og alle bedrifter og organisasjoner som samarbeider med oss for å utvikle seg selv eller sine bransjer – eller som sponsorer.

3.4 Finansiering – Et spleiselag

Skaperkraft Valdres er til for å hjelpe, og å drive med opplæring. Dette skaper i utgangspunktet praktisk talt ingen egne inntekter. I løpet av

Vi er derfor avhengige av at politikere, bedrifter og enkeltpersoner i Valdres ser på Skaperkraft Valdres som en felles satsing, der vi løfter Valdres inn i en litt bedre framtid sammen. Som et spleiselag.

Det er noen tiltak på trappene der vi kan skaffe egne inntekter. Dette er tidkrevende og utvikle. Og med mindre det er aktiviteter som handler om våre egentlig mål, så kan vi risikere at vi da disponerer tiden til å finansiere driften og sitter igjen uten tid til å faktisk drifte. Det er neppe en suksessoppskrift – så her er det å ha framdrift men også viktig å ikke gå for fort fram.

4 Hvorfor finnes Skaperkraft Valdres

Tre strategiske pilarer

Finne og gripe muligheter

Den teknologiske utviklinga akselererer stadig raskere. Det gir noen utfordringer for små grisevendte samfunn som Valdres. Arbeidsplasser effektiviseres eller forsvinner, og folk

flytter ut av dalen for å jobbe og bo. Men i utviklinga oppstår det også stadig nye muligheter. SkV ønsker å bidra slik at Valdres rustes til å gripe de nye teknologiskapte mulighetene.

Tenke langt fram

For å lykkes tror vi det er avgjørende at det tenkes langsiktig. Vårt mål er å gjøre en forskjell på folketallet i 2040.

Bredde skaper topp – topp skaper bredde

Det er med skapere som med idrettsfolk. Det mange driver med fordi det er gøy, det driver noen litt lenger. Noen gjør det bra nasjonalt. Noen gjør det til og med skarpt internasjonalt. Sjansen for at det skapes små og store teknologibedrifter er størst hvis vi etablerer brede skapermiljø som inkluderer hele Valdres, og alle samfunnslag.

5 Hvem er SkV til for:

5.1 For enkeltpersoner (barn, unge og voksne)

Skaperkraft Valdres ønsker å gjøre en forskjell for den enkelte innbygger ved å tilføre kompetanse og å bidra til livsutfoldelse over et enda bredere spekter av interesser.

5.2 For kommuner

Hele ideen bak Skaperkraft Valdres er sprunget ut av behovet for å finne nye grep for å påvirke framtidens folketall. I dag har Valdres 30% færre barn (0-7 år) enn for 25 år siden. Hvis kommunene skal klare å opprettholde dagens tjenestetilbud (skoler, barnehager, helse, kultur, infrastruktur...) er vi avhengig av at folketallet stabiliseres. Vi tror at et krafttak for teknologisk kompetanse – med den vinklingen forprosjektet og det videre arbeidet har staket ut – vil være et viktig bidrag i dette arbeidet.

5.3 For oss som brenner for levende lokalsamfunn

I arbeidet med å styrke bosetting i bygdene blir det lett at fokuset settes på *bolyst*. SkV mener at det også er viktig å fokusere på *bomulighet*. Derfor vil vi ruste Valdres for å ta i bruk framtidens muligheter..

5.4 For eksisterende bedrifter

SkV tror befolkningsutviklingen har stor betydning for det eksisterende næringslivet, fordi kundegrunnlaget for mange bedrifter finnes lokalt. For andre vil det viktigste være at større befolkning og bredere aktivitetsspekter vil øke sannsynligheten for å finne kvalifisert arbeidskraft.

5.5 For bedrifter som kommer etter hvert.

Gjennom arbeidet med SkV sine fokusområder forventer vi også at det skal komme i gang nye bedrifter og at det skal bli mer attraktivt for bedrifter med tilhold utenfor Valdres å etablere aktivitet her. Dette ser vi allerede konturene av, når vi nå er på vei ut av startblokk. Mer om dette senere.

6 Dette har skjedd så langt (30.09.2020)

Forprosjektet var ment å bare informere og utrede, men tankesettet møttes med overveldende positivitet og optimisme, så noen ting måtte bare starte før Skaperkraft Valdres egentlig var i gang. Nå er oppstartprosjektet (2020-2023) endelig i full aktivitet – siste ansatte begynte i august.

Nedenfor er de viktigste tingene som har skjedd så langt i oppstartprosjektet (2020-2023).

6.1 Makerspace (for alle aldre), kodeklubb, skole:

- Vi har begynte å hjelpe skolene med å komme i gang med koding i undervisningen. Vi hjelper i første omgang lærerne i de kommunene som satset på oss i budsjettbehandlingen for 2020.
- Vi har pr. tid inne søknad hos Sparebankstiftelsen DNB om midler til å hjelpe lærerne i gang med koding i alle skolene som ønsker det i hele Valdres, og til å arrangere desentraliserte teknologihappeninger med koding, 3D-printing, laserkutting, CNC-fresing og vinyldesign. Dette ønsker vi å gjøre uansett hvis vi klarer å finansiere det – med eller uten Sparebankstiftelsen.
- Vi har startet i dialog med lokale entusiaster om å etablere makerspace på Bruflat og kodeklubb i Steinsetbygda.
- Tilbud om gratis lokale i tilknytning til Jokerbutikken i Ryfoss til [makerspace](#) og kodeklubb. En gave med en prislapp på flere hundre tusen kroner. Jokerspace ble innredet etter våre ønsker og behov. Blant annet med 35m² hems til «sosial sone».
- [Jokerspace](#) ble offisielt [åpnet](#) med ca. 250 besøkende 26. oktober 2019. Fra oppstarten og fram til koronaen stengte «alt» hadde vi åpent to kvelder i uka for kodeklubb og makerspace. Vi har nå startet opp igjen med makerkvelder, der skaperglade voksen utgjør hovedgruppen av brukere. Kodeklubben starter opp igjen i oktober.
- Vi har fått 250.000,- fra Sparebankstiftelsen DNB til innkjøp av utstyr til Jokerspace. Etter grundige undersøkelser har vi så gjort innkjøpene og Jokerspace er nå allsidig utstyrt for arbeid med 3D-printer, laserkutter/-graveringsmaskin, vinylkutter og stoffpresse, og en relativt stor CNC-fres, samt noe utstyr for arbeid med elektronikk, tre og metall.
- Vi har avtalt teknologikvelder på Jokerspace som klassesettreff med barn og foreldre for alle 4.klasser i de tre kommunene rundt Jokerspace. Utgikk våren 2020 p.g.a. Covid-19. Men responsen var god og vi prøver igjen – med stor tro på at dette er et godt rekrutteringstiltak.
- Vi har fått til en avtale med IKT-Valdres om at alle kodeklubber kan låne kommunale PC-er før de kastes. Dette i det vesentlige godt nok i massevis for bruk i kodeklubbssammenheng.
- Vestre Slidre hadde fått avslag hos Sparebankstiftelsen DNB på søknad om støtte til kodeklubb i 2017. I 2018 ble det levert en nesten likelydende søknad, men med henvisning prosjektet for regional teknologisk satsing. Denne gangen fikk kommunen hele det omsøkte beløpet på kr.162.240,-. Skaperkraft Valdres har vært kraftig involvert i oppstart av kodeklubben – som til slutt ble etablert i samarbeid mellom Vestre Slidre kommune, Vang kommune og Skaperkraft Valdres.

6.2 Næringsliv

- Vi jobber nå med et samarbeid med NTNU, hvor vi ser på muligheter for å søke midler i sammen og finne ut hvordan næringslivet i Valdres kan få nytte av NTNU sine ressurser. Det første prosjektet vi planlegger vil være et samarbeid med flere bedrifter, der Skaperkraft Valdres er prosjektleder. Dette vil åpne for større prosjekter senere
- Vi har startet en prosess for å søke støtte til forprosjekt for en teknologi-hub i Valdres. Tanken er å etablere teknologimiljø med tilgang på mentorer i toppklasse. Dette skal ikke bli en variasjon av noe som finnes i Oslo – bare med fjell i kulissene – men noe annet og bedre enn det som finnes i Oslo. Vi vet ikke om vi lykkes – men tenk om det går(!) Vi har så godt nettverk med på dette at vi har trua på at det kan gå. Vi kaller prosjektet Silikon Valdres.
- På grunn av Skaperkraft Valdres jobber en IT-bedrift i Oslo (Inligo AS) konkret med mål om å etablere hovedkontor i Valdres for sin satsing på VR, AR og XR (VR + drakt og ev. hansker som påvirker hele kroppen med varme, kulde, trykk, og muskelkontraksjoner).
- Vi har satt i gang en idégruppe med Visit Valdres, databyrået [Inligo](#), [Valdres Foto](#), Sparebank 1, kundesenteret [Kulant](#), turappen [Outtt](#), [Innovangsjon](#) og Skaperkraft Valdres. Gruppen er nå delt i to grupper som jobber videre med hvert sitt tema: 1) Hytte – teknologibasserte produkter og tjenester som kan gjøre det enda mer fristende å dra på hytta, eller å leie den ut, eller handle enda mer lokalt når du først er i Valdres. 2) VR, AR og opplevelser som er stas uansett vær.
- Vi har gjort avtale med Exero (Ingeniørfirma i Oslo) om at vi tar ansvar for produksjon av en kjelke for skipigging som de har utviklet i samarbeid med Beitostølen Helsesportsenter. Kjelleken vil bli markert best i verden i sitt segment og forventes og selge relativt godt, men markedet for skipiggekjelker er jo begrenset. Det er uansett interessant at dette er første fysiske produkt der produksjonen flyttes til Valdres (fra Kina) på grunn av Skaperkraft Valdres, og det gir oss litt inntekter.

6.3 «Folkeopplysning»

- Siden det i april 2020 ikke var mulig å gjennomføre Teknologidagen har vi etablert live-streamen «Skaperkraft Lunsjprat» (som fra høsten 2020 blir Skaperkraft Kveldsprat). Fem ganger fra 24 april til 11. juni. [De 4 siste var lunsjpraten et besøk hos aktuelle bedrifter.](#)
- Over 100 påmeldte på [teknologidagen 2019](#). Teknologidagen 2020 - med aktivitet på to scener - var så godt som ferdig planlagt da koronaen slo inn.
- I etterkant av Teknologidagen 2019 ble «skaperkraft» involvert i opprettelse av makerspace på Nord-Aurdal ungdomsskole (NAUS). Og har samarbeidet med dem om innkjøp og opplæring.

6.4 Generelt og diverse

- Vi har ansatt [Halldor Kvale-Skatteboe](#) for å jobbe med næringsrettet virksomhet. Han har så vidt startet, men tre apper for kommersielle tjenestetilbydere, som ellers ville blitt laget utenfor Valdres, blir nå utviklet med tilknytning til Valdres på grunn av han.
- Vi har ansatt [Beatricé Biueville](#) for å jobbe med aktiviteter i makerspace, med kodeklubber og med koding i skolene. Hun begynte 17. august 2020.
- Vi har fått Sparebank 1 Hallingdal og Valdres som en betydelig støttespiller – fordi de tror Skaperkraft Valdres kan spille en viktig rolle for framtidens Valdres.
- Vitensenteret Innlandet hadde kodeopplegg for 5.-klassingene på Fagernes under Teknologidagen 2019. På grunn av at de opplevde at regionen var på hugget ble Valdres en av de aller første regionene i Innlandet som fikk opplæring og utstyr når [Den Teknologiske Skolesekken](#) skulle ruller ut over en 2 års periode fra høsten 2019 (av Vitensenteret).
- Teknologidagen gav viktige innputt til mange som tenker rundt samfunnsutvikling i Valdres. En av foredragsholderne var fra Rogne, men bor på Gjøvik. Han sa før han dro: *«Dette har vært en svært interessant dag. Ikke bare fordi jeg fikk vise fram mine greier. Men fordi det var så mange andre interessante ting. Nå har jo vi valgt å bo utenfor Valdres, men det er jo ikke nødvendigvis for alltid. Og skulle dere få til det som har vært snakket om her i dag, så er det mye mer aktuelt å flytte hjem.»*

7 Avslutning

Ønsker du lese mer om hvordan vi tenker og hva vi har tenkt å gjøre, finner du link til en fylldig beskrivelse nederst på denne sida: www.skaperkraftvaldres.no/om. Teksten ovenfor er en kortversjon av de 6 første kapitlene i den mer helhetlige beskrivelsen du finner der.